

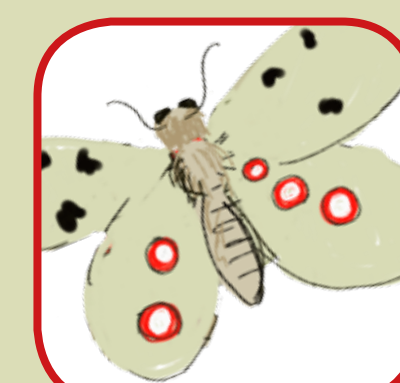
Lašská naučná stezka

Jsem vzácný motýl jasoň červenooký. Mám rád květiny, které rostou na vápenci – to je ten bílý kámen, který je ve Štramberku skoro všude. Budete-li pozorní, tak mne na naučné stezce uvidíte. Budu vám po cestě vyprávět, kolik zajímavého toho my motýli z výšky vidíme.

Mne vyrobili v Tatrovce. Jsem průvodcem Lašské naučné stezky Kopřivnice. Potkáme se spolu na společných zastaveních. Třeba na rozhledně na Bílé hoře. Tam vám jsou krásné výhledy.

Já mám raději výhledy ze Štramberské Trúby. Pokocháte se výhledem, sejdete dolů, projdete se uličkami Štramberka, třeba Horní Baštou, navštívíte náměstí ve Štramberku, Muzeum Zdeňka Buriana, dáte si Štramberské uši a pak se můžete vydat do okolní přírody. Jeskyně Šipka a hora Kotouč nebo skála Rudý, bývalé vápencové lomy na Kamenárce, botanická zahrada, ...

To vypadá na výlet na celý den.

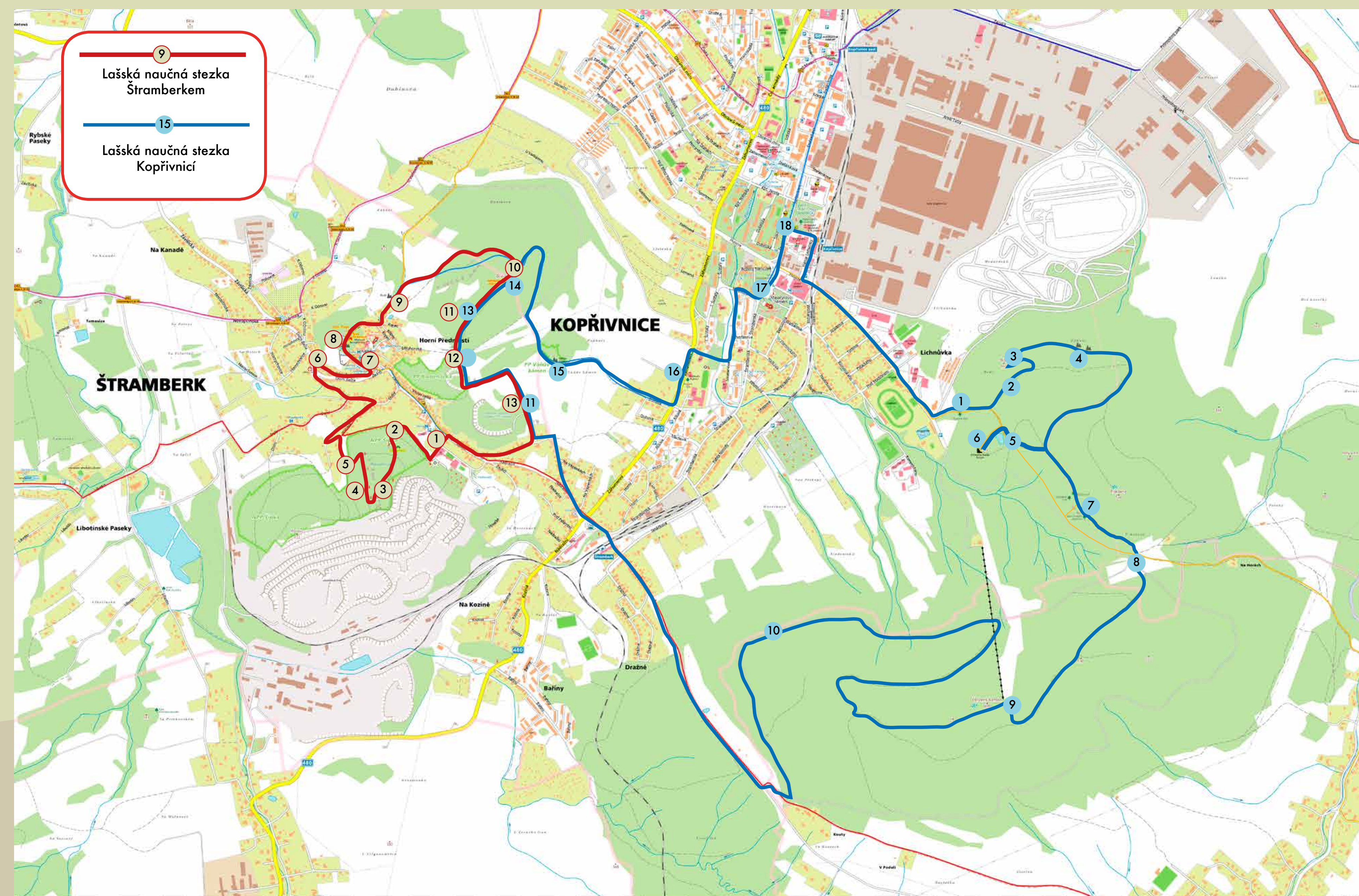

Stezku si můžete projít i po částech, abyste si stačili všechno pořádně prohlédnout!

Štramberská „nej“

- V jeskyni Šipka byla nalezena část čelisti neandertálského dítěte.
- Seskupení dřevěných domků – roubenek na ulici Horní Bašta vám připomene poklidnou atmosféru staletí dávno minulých.
- Z bývalého hradu na Zámeckém vrchu zůstala válcovitá věž zvaná Trúba. Dnes slouží jako rozhledna.
- Skála Rudý má jinou barvu než okolní bělostné vápence.
- V bývalých vápencových lomech se to vzácnými rostlinami skví a vzácnými živočichy hemží.
- Štramberské vápence jsou nejbohatším nalezištěm zkamenělin v Evropě. Pocházejí z korálového útesu starého více než 140 milionů let.
- Zvědaví návštěvníci najdou informace o přírodě i historii v Muzeu Zdeňka Buriana – Muzeu Novojičínska na náměstí.

Vydejte se s námi na cestu do pravěku! Kde jinde začít než tady ve Štramberku – v jeskyni Šipka, kde byly objeveny kosterní pozůstatky člověka neandertálského a pravěkých zvířat, nebo ve štramberských lomech, kde najdete amonity a jiné zkameněliny. Bohatá historie, krásná a zajímavá krajina, vzácné rostliny a živočichové i výhledy do krajiny pro vás budou nevšedním zážitkem. Vítejte na Lašské naučné stezce ve Štramberku!

Pravidla chování na naučných stezkách

1. Neodbočujte z trasy naučné stezky, zejména v chráněném území.
2. Nepoškoďte vlastní zařízení a vybavení stezky, ani přírodního prostředí na trase.
3. Neznečišťujte trasu stezky a její okolí odpady.
4. Chovejte se ohleduplně i k ostatním návštěvníkům stezky.
5. Nezaměňujte zastávky naučné stezky za tábořiště, pokud nejsou k tomuto účelu výslovně určeny.
6. Řiďte se pokyny na tabulkách, v průvodci naučné stezky a orgánů ochrany přírody.
7. Uvědomte si, že naučné stezky jsou všeobecně určeny i ostatním návštěvníkům, kteří přijdou po vás.

Desatero turistů v přírodě

1. Uvědom si, že příroda je naším společným vlastnictvím.
2. Už se znát přírodu, lépe porozumíš jejím problémům.
3. Buď ohleduplný, nesaz se přírodu dobývat.
4. Pomáhej přírodě nejen dodržováním pravidel její ochrany.
5. Zasad strom, vyčisti studánku, hledej způsob, jak přírodě prospět.
6. Při svých toulkách buď příkladem ostatním návštěvníkům.
7. Využívej značených turistických cest a pomáhej je udržovat.
8. Chraň přírodu i pro ty, kteří přijdou po tobě.
9. I ty jsi spoluzodpovědný za osud a budoucnost přírody.
10. Staň se organizovaným turistou (členem Klubu českých turistů), ochráncem přírody a obdivovatelem jejích krás.

Informační místo – nádraží ČD ve Štramberku

1. Národní sad
2. Národní přírodní památka Šipka
3. Kotouč
4. Jurův kámen
5. Plaňava
6. Horní Bašta
7. Náměstí
8. Zámecký vrch – Trúba
9. Skála Rudý
10. Bílá hora
11. U Panny Marie
12. Kamenárka
13. Botanická zahrada

Informační místo – nádraží ČD v Kopřivnici, autobusové nádraží v Kopřivnici

1. Husova lípa
2. Jasníkova studánka
3. Hřeben Brd
4. Bezručova vyhlídka
5. Rozcestí čarodějnic
6. Hrad Šostýn
7. Raškův kámen
8. Janíkovo sedlo
9. Červený kámen
10. Okružní cesta
11. Botanická zahrada
12. Kamenárka
13. U Panny Marie
14. Bílá hora
15. Váňův kámen
16. Muzeum Fojtství
17. Masarykovo náměstí
18. Sad Dr. Edvarda Beneše

Lašská naučná stezka má dvě části – kopřivnickou a štramberskou. Celkem čtyři zastavení naučné stezky jsou společná pro obě části: Botanická zahrada, Kamenárka, U Panny Marie a Bílá hora (viz mapa).

Historie naučné stezky

Lašská naučná stezka Kopřivnice byla otevřena v roce 2001, Lašská naučná stezka Štramperk v roce 2003. Štramberská část je dlouhá 6 km a má 13 zastavení. Oba okruhy měří dohromady 16,7 km.

Víte, že...

... Laškem nazýváme národopisnou oblast, kterou zhruba vymezuje okolí měst Štramberka, Kopřivnice a Příbora? Je bohaté na přírodní i kulturní památky a zajímavosti.
... převážná část území je součástí přírodního parku Podbeskydí, který byl vyhlášen v roce 1994? Chráníme v něm krajinný ráz typický pro toto území a lokality, z nichž je možno vysledovat vývoj zemského povrchu a geologických dějin Země.
... dnes už vám Tataři u Štramberka uši neuřežou? Historii Štramberských uší se dozvíte na jednom ze zastavení stezky.

„Obnova Lašské naučné stezky Štramperk“ byla financována Městem Štramperkem v roce 2013.
Zřizovatel stezky: Město Štramperk
Zhotovitel informačních tabulí: Actaea – společnost pro přírodu a krajinu (úprava textů a interpretace: Kateřina Kočí, grafika: sumec+trýsková)
Spolupracovali: Městský úřad Štramperk – úsek životního prostředí, oddělení kultury, sportu a cestovního ruchu, komise životního prostředí MÚ Štramperk, Muzeum Zdeňka Buriana, Botanická zahrada Štramperk, Valašské království, Josef Adamec, Jiří Kocián.
Autoři a zdroje fotografií: Jan Bartoš, Michal Horák, Martin Kočí, Dalibor Kvita, Radka Krysová, Petr Pavlík, Jaroslav Michna, Martin Pustelník (www.martinpustelnik.com), archiv Muzea Fojtství Kopřivnice, archiv Muzea Novojičínska.

Průvodce stezky: Klub českých turistů

www.stramperk.cz
www.laska-brana.cz/lms

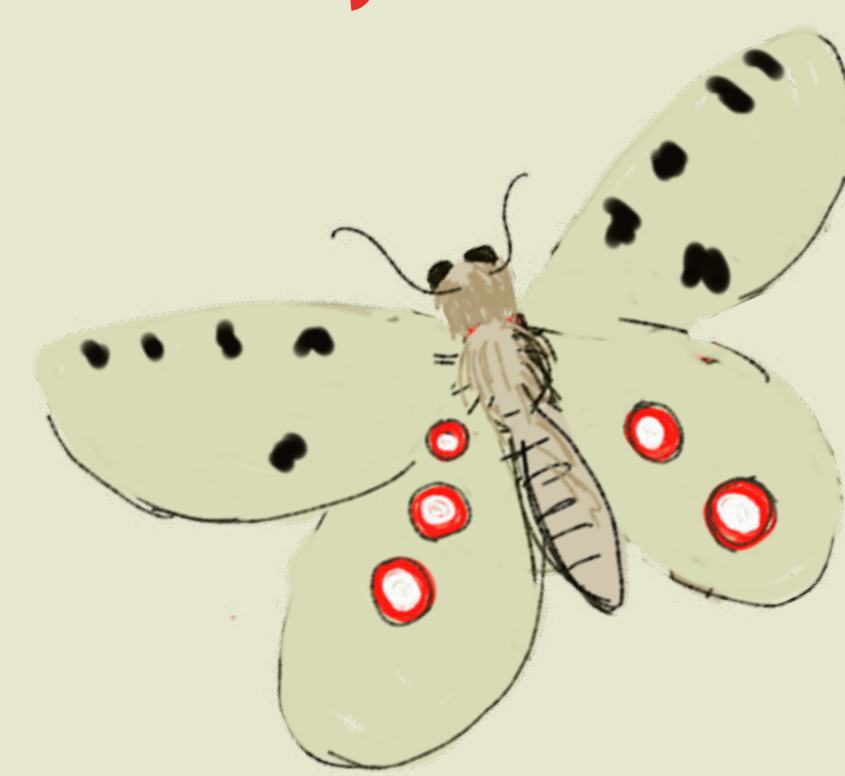

Horní Bašta

Procesí poutníků míří ke kostelům na hoře Kotouč. Jdou od Nového Jičína. Cestou se zastavují u křížových kaplí. Uličkou lemovanou roubenými domky řemeslníků postupují k městskému opevnění, kde dělová bašta střeží vstup do města. Příští rok půjdou znova. O několik stovek let později tudy ulicí Horní Bašta půjdou návštěvníci města, turisté, kteří budou hledat zapomenutou atmosféru dob minulých.

Ulice Horní Bašta vznikla v 17. století jako klidná poutní ulička. Dochovalo se zde několik původních roubených domů na kamenných podezdívkách, typických pro tuto oblast. Složitě podmínky daly vzniknout malebné kompozici chudých i bohatších domů, mnohde přilepených na skalách jako vlaštovčí hnízda, šplhajících do prudkého svahu až k městským hradbám.

Jak tady asi lidé bydleli? Kde měli hospodářská zvířata? Aha, dole, pod síní a jizbou. Ze síně se vcházelo do jizby a komor, vedly z ní schody do sklepa a na hůru (půdu) a v zadní části vedle dveří do jizby byl komín s otvorem do „pekarčaku“ (chlebové pece) a otevřeným ohništěm k přípravě jídel. Vymyšlené to měli pěkně, ale život tu určitě nebyl jednoduchý.

Jak zde lidé žili

Zdejší chalupníci se živili námezdní prací a řemesly. Bohatší soukeníci žili ve větších domech, zpracovávali vlněnou přízi na vyhledávané sukno. Naproti tomu řemeslo tkalců nebylo tak výnosné, jejich domy byly výrazně menší. Oproti vesnickým domům zde bylo hospodářské zázemí většinou omezeno.

Proč je Štramberk městskou památkovou rezervací?

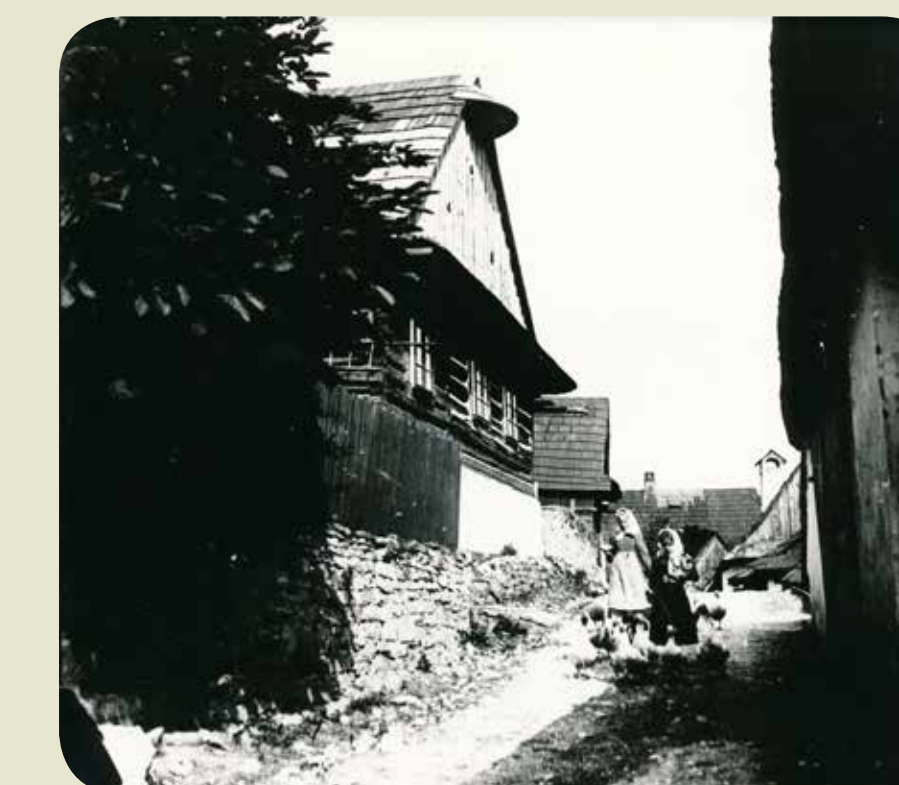
Rozhlédněte se a zjistíte, že se zde zachovalo členění na hrad, město a podhradí. Vzájemné uspořádání rázovitých roubených staveb tvoří ojedinělý celek dokreslený ovocnými zahradami.

Městské informační centrum a galerie

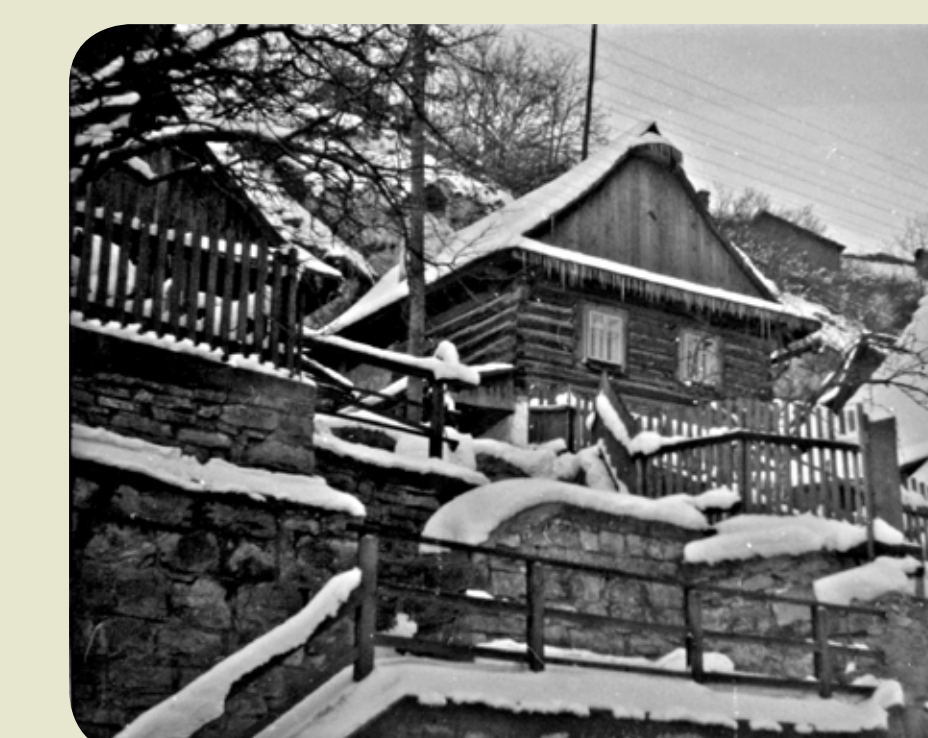
Dům naproti radnici byl v roce 1822 řeznickým cechem přebudován na jatka. V šesti masných krámech prodávalo své zboží pět řeznických mistrů a jeden obecní nájemce. Po rekonstrukci v roce 1955 zde bylo zřízeno městské muzeum, pak Muzeum Zdeňka Buriana, a nyní zde nalezneme Městské informační centrum a galerii.

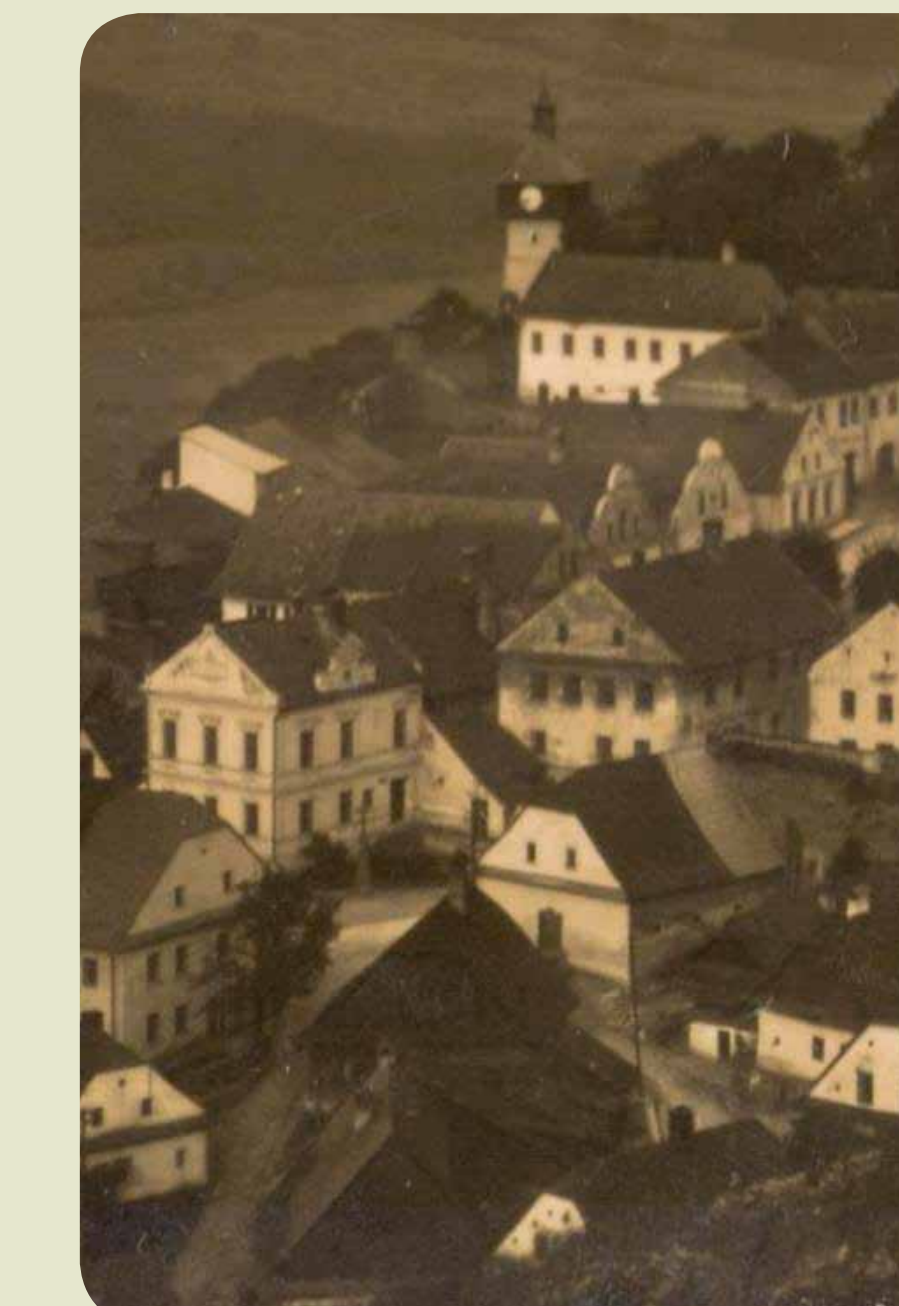
Ulička dostala jméno podle dělové bašty městského opevnění, která byla později upravena na obytný dům. Stojí dodnes a je součástí pivních lázní.

Časté umístění domů na svahu si vyžádalo stavbu pavlačí, které se staly plynulým přechodem mezi domem a venkovním prostorem.

Strmý svah Zámeckého vrchu nedovoloval vykopat v ulici studnu. Proto byla přebytná voda ze studny na Náměstí a Kopce dřevěným potrubím svedena do bedněné kašny mezi Horní a Dolní Baštou. Dnes se dochovaly jen schody zvané „kašňuvky“.

V prostoru dřívější dolní brány postavil Martin Blažek kamenný dům, který byl roku 1895 přestavěn na radnici.

Víte, že...

- ... celkem je ve Štramberku zapsáno 132 památek lidové architektury?
- ... rovnoběžná s Horní Baštou je hlavní štramberská ulice – Dolní Bašta?
- ... příkladem chudého tkalcovského domku je tzv. „Jericho“, dům č.p. 272?
- ... ve vedle stojícím domě se za 2. světové války ukrývali odbojáři Najvar a Syrek? Jejich úkryt byl prozrazen na podzim roku 1944.
- ... na území města byly celkem tři dělové bašty?

„Obnova Lašské naučné stezky Štramberk“ byla financována Městem Štramberkem v roce 2013.
Zřizovatel stezky: Město Štramberk
Zhotovitel informačních tabulí: ACTAea – společnost pro přírodu a krajinu (správa textů a interpretace: Kateřina Kočí, grafika: sumec+ryšková).
Spolupracovali: Městský úřad Štramberk – úsek životního prostředí, oddělení kultury, sportu a cestovního ruchu, komise životního prostředí MÚ Štramberk, Muzeum Zdeňka Buriana, Botanická zahrada Štramberk, Valašské království, Josef Adamec, Jiří Kocián.
Autoři a zdroje fotografií: Jan Bartoš, Michal Horský, Martin Kočí, Dalibor Kvita, Radka Krysová, Petr Pavlík, Jaroslav Michna, Martin Pustelník (www.martinpustelnik.com), archiv Muzea Fojtství Kopřivnice, archiv Muzea Novojičína.

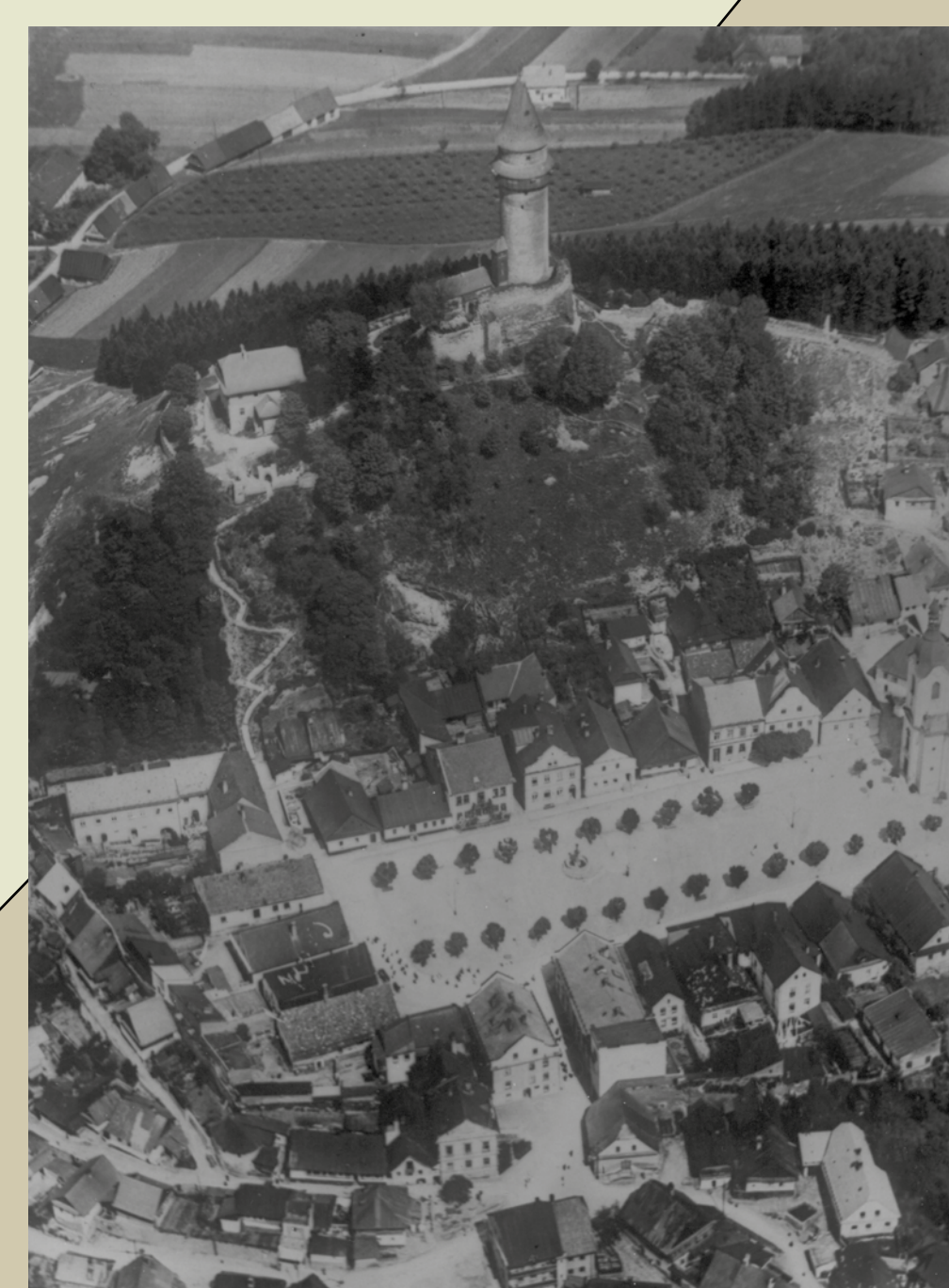
Provozovatel stezky: Klub českých turistů

www.stramberk.cz
www.lasska-brana.cz/lns

Náměstí

Dvacet dva roubených domů obklopuje štramberské náměstí. Dřevěná podloubí chrání vchody před nepřízní počasí, poskytují stín. Uprostřed náměstí stojí pivovar. Hospodyně jde nabrat vodu ze studny. Velebný pán míří do kostela. Koho to vedou na pranýř? Časem se dřevěné domy změní na zděné, přibude škola, městský úřad, muzeum,

Muzeum

Bohatou a rázovitou historií města od pravěku až po novodobé dějiny přibližuje Muzeum Novojičínska v domě č.p. 31. Bylo otevřeno roku 1985. Od roku 2011 je zde samostatná expozice věnovaná malíři Zdeňku Burianovi.

Dům č.p. 38

V tomto domě začal v roce 1893 provozovat svou lékařskou praxi MUDr. Adolf Hrstka, později starosta Štramberka. Z balkónu tohoto domu pronášeli řečníci památné projevy při vzniku Československa roku 1918.

Amfiteátr „Pod starou věží“

V amfiteátru se pořádají koncerty a divadelní představení. Byl vybudován při věži, která se zachovala z původního kostela sv. Bartoloměje, pravděpodobně z konce 14. století. Stával při západní městské hradbě mimo vlastní náměstí za farou. Obvodové stěny kostela byly kamenné, měl dřevěný malovaný strop, kruchtu a při průčelí dřevěný ochoz. Kostel byl zbourán roku 1782.

Fara

Na úbočí Zámeckého vrchu stávala fara. Poprvé se připomíná v pamětním listu z roku 1614. Možná byla součástí starého hradního kostela, z něhož dnes zůstala jenom věž.

Městský úřad

Původní radnice byla přistavena nad sladovnou pivovaru v roce 1721. Spolu s pivovarem byla zbourána roku 1868. Jako radní dům pak byla upravena budova školy při dolní bráně, do dnešní podoby přestavěna roku 1895. Dodnes v ní působí Městský úřad a správa města.

Kašna

Kamenná kašna byla vprostřed náměstí postavena roku 1898 po zřízení městského vodovodu. Liťnovou fontánu dodaly železářny v Blansku.

Kulturní dům

První patrový zděný dům na náměstí, původně s podloubím, byl postaven v roce 1779. Dnes je v něm Kulturní dům.

Kostel

Nynější dominantu náměstí tvoří kostel sv. Jana Nepomuckého z let 1721–1723 v barokním slohu. Věž byla ke kostelu přistavěna v roce 1907. Naproti kostelu v místě „Staré školy“ býval hřbitov.

Stará škola

Stará škola je dnes penzion a knihovna. Roku 1862 vystavěla obec na místě tří vyhořelých domů a části hřbitova naproti kostela školu, která fungovala až do roku 1998.

Víte, že...

... při jednom z nejničivějších požárů (23. 5. 1855) shořelo na 40 domů a 2 stodoly? Požár začal v domě č.p. 13, a šířil se po východním úbočí Zámeckého vrchu a zastavil se v nynější Jaroňkově ulici. Zde byl roku 1860 postaven sloup se sochou Panny Marie, ochránkyně před požáry.
... kvůli vysokému riziku požáru od topenišť si štramberští stavěli stodoly až za městem směrem k lázním, kde nebylo riziko požáru tak vysoké? Přesto na Zauliči a na Horečkách 26. 9. 1816 vyhořelo 26 stodol i s veškerou úrodou.
... podle pověsti prý v temné komoře nejstaršího zděného domu tajemní černokněžníci přeměňovali na zlato rudu, kterou si nosili ze zaniklých dolů na Libotíně?

„Obnova Lašské naučné stezky Štramberk“ byla financována Městem Štramberkem v roce 2013.
Zřizovatel stezky: Město Štramberk
Zhotovitel informačních tabulí: Actaea – společnost pro přírodu a krajinu (úprava textů a interpretace: Kateřina Kočí, grafika: sumec+trýsková).
Spolupracovali: Městský úřad Štramberk – úsek životního prostředí, oddělení kultury, sportu a cestovního ruchu, komise životního prostředí MÚ Štramberk, Muzeum Zdeňka Buriana, Botanická zahrada Štramberk, Valašské království, Josef Adamec, Jiří Kacíř.
Autoři a zdroje fotografií: Jan Bartoš, Michal Horsák, Martin Kočí, Dalibor Kvita, Radka Krysová, Petr Pavlík, Jaroslav Michna, Martin Pustelník (www.martinpustelnik.com), archiv Muzea Fojtství Kopřivnice, archiv Muzea Novojičínska.

Provozovatel stezky: Klub českých turistů

www.stramberk.cz
www.lasska-brana.cz/lns

Zámecký vrch – Trúba

Hrad Štramperk je obestřen mnoha tajemstvími. Prozradíme vám alespoň dvě! Povídá se, že hrad postavili templářští rytíři. Také se povídá, že obyvatelé města se zázračně zachránili před Tatary na hoře Kotouč, a v zatopeném táboře Tatarů pak našli uřezané uši jejich obětí.

S jistotou můžeme tvrdit, že kopec byl osídlen lidmi púchovské kultury už více než sto let před Kristem, což dokládají nálezy keramických zlomků. V prostoru Štramperku bylo středověké osídlení již ve 2. polovině 13. století.

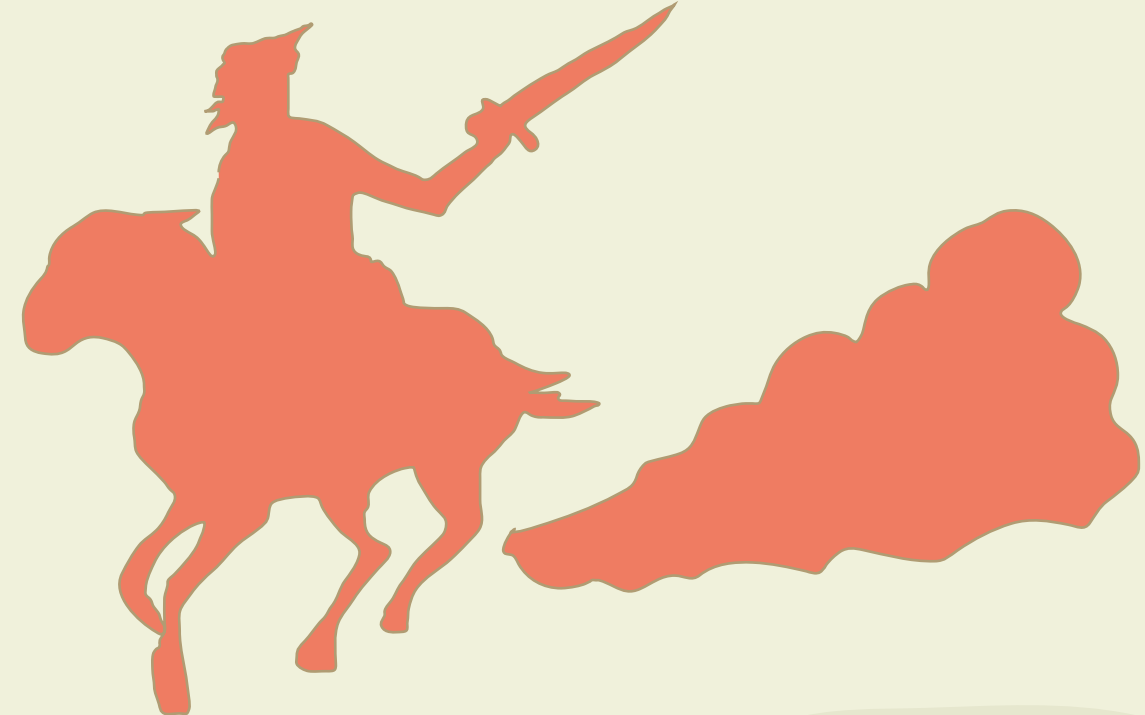
Také vznik hradu Štramperka je opředen tajemstvím. Byl to hrad obranný a má se zato, že byl postaven na přelomu 13. a 14. století. Přesně to však nikdo nezjistil.

Majitelé se tu střídali. Již v roce 1646 ležel hrad z větší části v rozvalinách, v roce 1783 se zřítíla jeho přední část a hrad pustnul. Zachovala se jen kulatá věž, které místní říkali „kulatina“. Zbytek byl rozebrán a použit na stavby domů ve městě.

Prvním písemným dokladem o Štramperku je zakládací listina, v níž markrabě moravský Jan Jindřich, bratr Karla IV., přikázal roku 1359 zpustošené podhradní město znovu postavit a dle hradu Strallenberk nazvat. Dal město opevnit a obdařil ho olomouckým právem městským a mnoha výsadami.

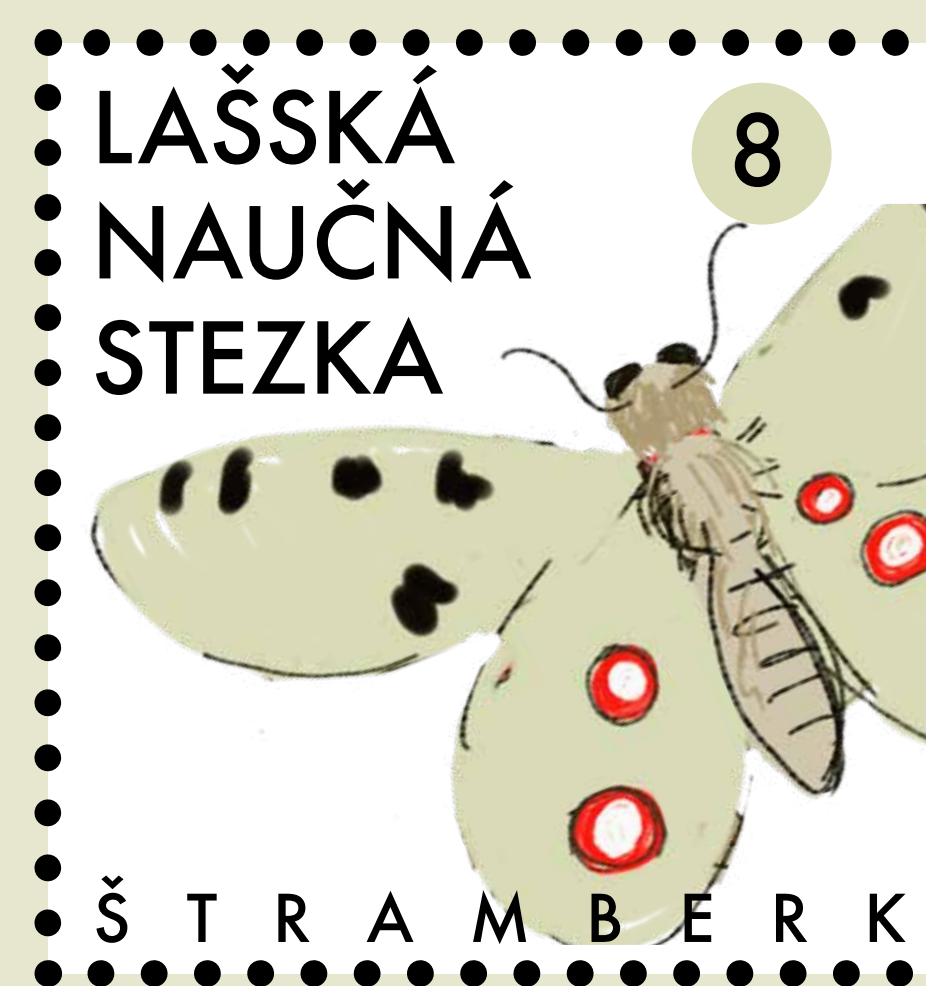
Štramberské uši

Bylo zle, vypukla ukrutná vojna s Tatary. Odevšad se na Moravu hrnuly jejich proudy, divoce jezdili na malých koních a všude plenili, loupili a ukrutně vraždili. Lidé s hrůzou pozorovali, jak v dálce hoří jedna vesnice za druhou. V nouzi nejvyšší utekli Štramberáci do temných a hlubokých lesů na vrchu Kotouči a tam se dobře opevnili. Ze všech stran byly strmé skály a jen po jedné straně vedla úzká a klikatá cesta, přehrazená pokácenými stromy a dřevěnou hradbou. Tataři začali dobývat Kotouč. Jeden, druhý, třetí a další náporu obránci odvrátili, ale dobře cítili, jak jim síly docházejí. Nakonec se Tataři utábořili v rovině pod Kotoučem. Koho po lesích chytili, ať živého či mrtvého, tomu uřezali obě uši. Štramberákům bylo moc zle a začali se modlit k Bohorodičce, aby jim seslala pomoc. A tu se prý stal zázrak, v noci Panna Maria nechala spustit vodní spousty a ve strašlivé povodni se všichni Tataři pod Kotoučem utopili. Co se vlastně stalo? Část odvážných štramberských mužů se v noci prý tajně spustila z Kotouče nad tatarské ležení a prokopali hráze velikého rybníku, který byl až po okraj naplněn vodou. Jen malá část Tatarů se zachránila útekem. Po boji našli v tatarském ležení mnoho naloupených cenností a také několik vaků s nasolenými lidskýma ušima, které Tataři posílali svému chánovi, aby věděl, kolik křesťanů v bojích zabili. Na věčnou paměť zázračné záchrany obyvatel Štramperka a také na připomínku ukrutností, které zde páchali Tataři, pečou ve Štramperku podivné pečivo lahodné kořeněné chutí ve tvaru stočených uší.

Hradní věž je hnízdištěm poštolky obecné, kavky obecné a rorýse obecného.

Tak tady konečně vidíte ty nádherné výhledy. Potěšte se pohledem na štramberské náměstí, horu Kotouč, Plaňavu, ...

Věž Trúba byla díky dr. Adolfu Hrstkovi roku 1903 upravena na rozhlednu a zastřešena podle plánů architekta Kamila Hilberta. Byla k ní přistavena útulna U Mědíků, dnes známá jako Jaroňkova útulna.

V roce 1925 postavil Klub českých turistů hned pod hradem útulnou chatu v původním štramberském slohu, která je dnes pojmenována po dr. Hrstkovi.

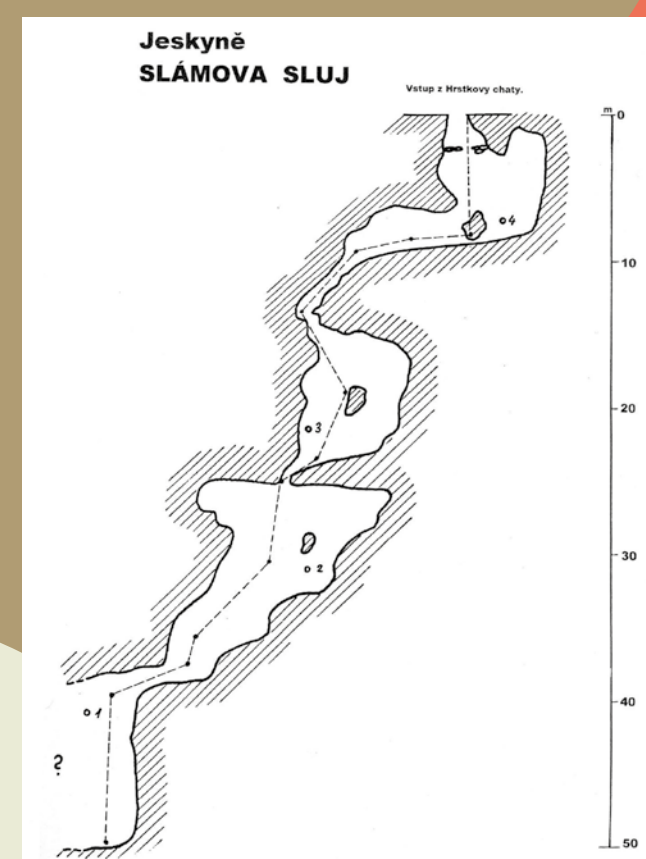

„Važme si toho, co u nás ještě máme“
MUDr. Adolf Hrstka

Slámova sluj

Puklinová jeskyně o průřezné hloubce 54m byla nalezena při kopání základů pro Hrstkovu útulnu v roce 1924. Je jediná ve štramberském krasu, ve které je nepoškozená krápníková výzdoba. Lze do ní nahlédnout v otevíracích hodinách Štramberské Trúby během hlavní sezóny. Jeskyně byla nazvána na počest povídkáře a národního buditele dr. Františka Slámy, který ve svých povídkách a románech často zmiňoval podzemní prostory pod štramberským hradem.

Skalní stepi

Nad lomem na jihozápadních svazích Zámeckého vrchu s izolovanými výstupy skalek najdeme skalní stepi. Vznikly v důsledku působení extrémních přírodních podmínek a dlouhodobé pastvy koz. Hostí vzácné rostliny jako lomikámen vždyživý či tříprstý, dvojšiték hladkoplodý, tolci nejmenší, ... Z živočichů je zde možné nalézt otakárka fenyklového, okáče bojínkového, jasoně červenoookého, ještěrku zední nebo užovku hladkou.

lomikámen tříprstý

dvojšiték hladkoplodý

tolice nejmenší

otakárek fenyklový

Víte, že...
... Štramperk byl Janem Jindřichem obdařen právem tržním, právem mílovým, právem soudním, právem hrdelním, právem várečným a šenkovním a právem cechovním? Ačkoliv byl městem poddaným, nebyli štramberští povinni robotou.
... pečť i znak dali městu potomci pana Voka z Kravař, kteří hrad i město drželi až do roku 1434?
... vlevo do opevnění u věže je vsazena bronzová pamětní deska Adolfa Hrstky od sochaře Františka Juraně?

„Obnova Lašské naučné stezky Štramperk“ byla financována Městem Štramperkem v roce 2013.
Zřizovatel stezky: Město Štramperk
Zhotovitel informačních tabulí: Actaea – společnost pro přírodu a krajinu (úprava textů a interpretace: Kateřina Kočí, grafika: sumec+trýsková)
Spolupracovali: Městský úřad Štramperk – úsek životního prostředí, oddělení kultury, sportu a cestovního ruchu, komise životního prostředí MÚ Štramperk, Muzeum Zdeňka Buriana, Botanická zahrada Štramperk, Valašské království, Josef Adamec, Jiří Kocián.
Autoři a zdroje fotografií: Jan Bartoš, Michal Horský, Martin Kočí, Dalibor Kvita, Radka Krysová, Petr Pavlík, Jaroslav Michna, Martin Pustelník (www.martinpustelnik.com), archiv Muzea Fojtství Kopřivnice, archiv Muzea Novojičínska.

Provozovatel stezky: Klub českých turistů

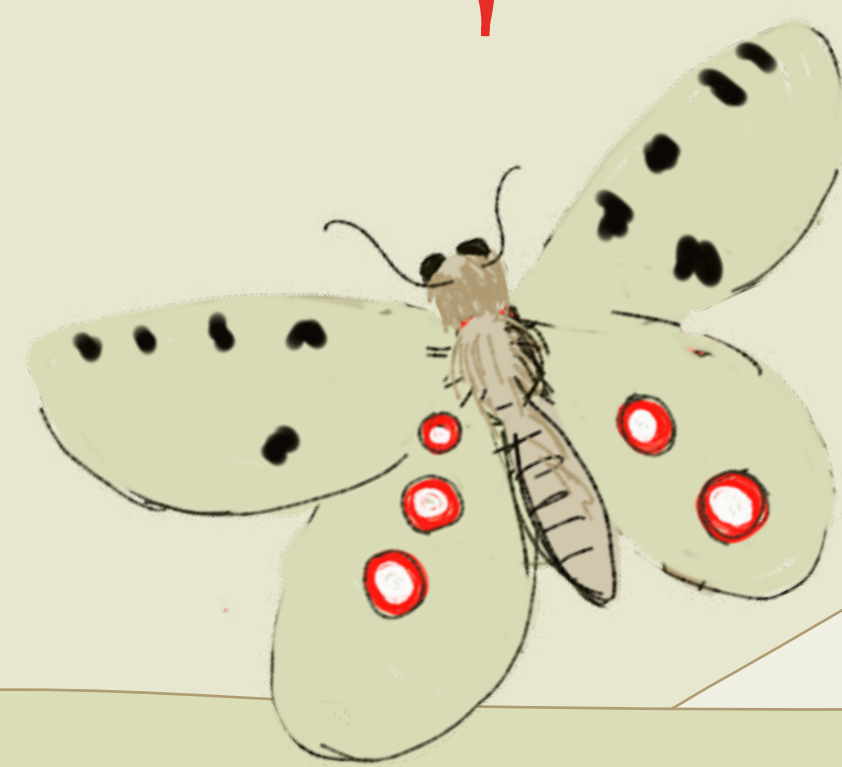
www.stramberk.cz
www.laska-brana.cz/las

U Panny Marie

Dříve lidé v krajině žili a hospodařili. Dávala jim obživu. Využili každý kousek půdy. Kolem Štramberku bylo plno polí a políček. Tam, kde se nedalo nic zasít nebo zasadit, na suchých kamenitých svazích, vznikly pastviny.

Tady se mi líbí, hlavně na teráskách a kamenných zídkách, kde rostou ty správné rostliny přímo pro mé larvičky. Víte, které rostliny to jsou? Nevíte? Odpověď najdete na této tabuli.

Socha Panny Marie

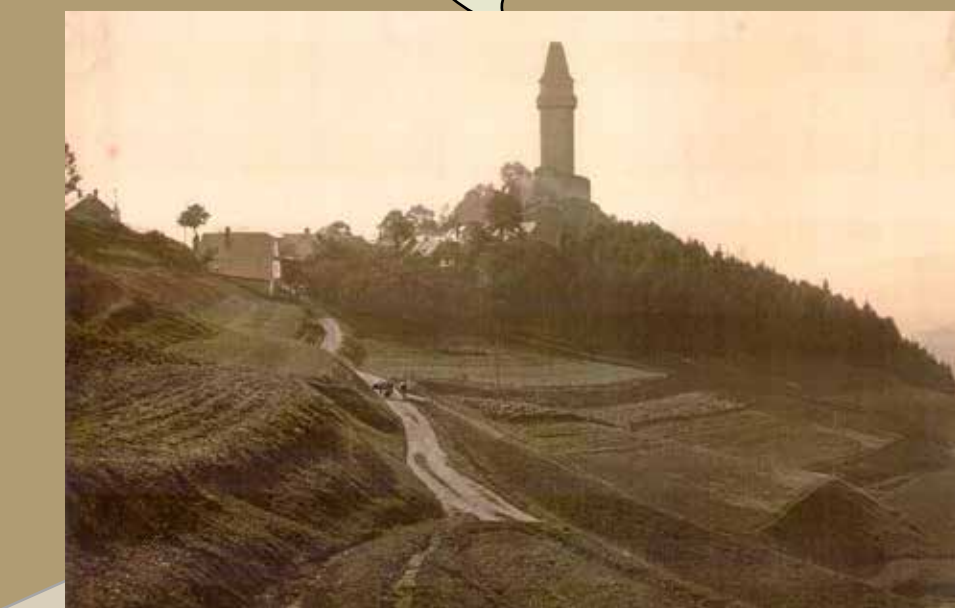
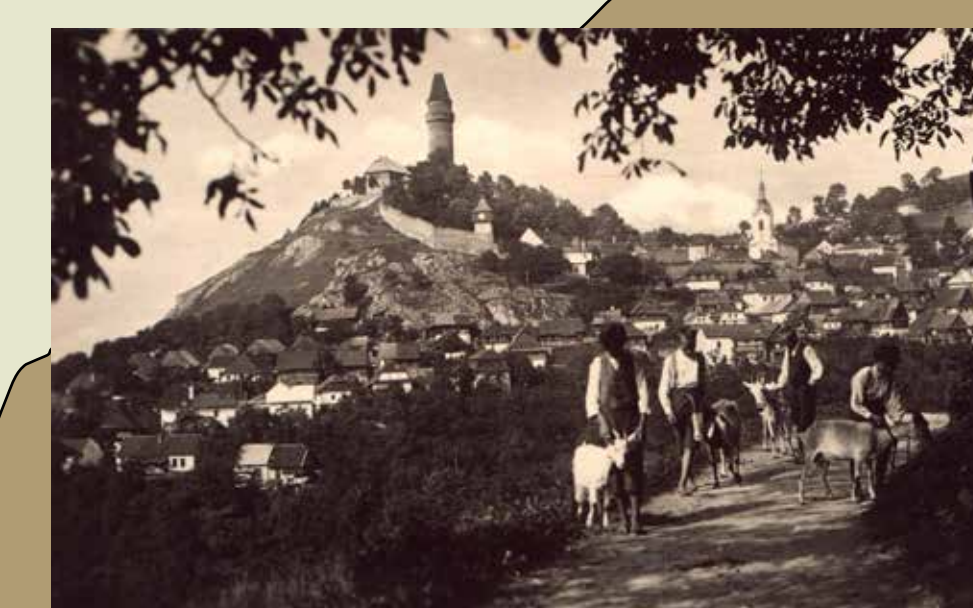
Sloupová, pískovcová plastika Panny Marie pochází z roku 1861. Spolu se vzrostlou lípou poskytující stín bývala v minulosti místem odpočinku a rozjímání při práci na okolních polích.

Památná lípa u Panny Marie

Lípa srdčitá je chráněná jako významná dominanta zdejší krajiny od roku 2006, v té době měřila 18 m a měla obvod kmene 247 cm.

Od lípy je krásný pohled na Zámecký vrch a historické náměstí.

Nejúrodnější nivní půdy v údolí Sedlničky a Bařinky patřily vrchnosti. Ostatní museli obdělávat veškerou půdu, kterou bylo možno obdělat. Převážně obecní pastviny byly např. na Zámeckém vrchu, na náhorním plató Kotouče či nad současnou Kamenárkou.

Pozemky na svazích jsou chudé a kamenité, půdy je zde málo. Zaprší a odnese ji voda. Hospodáři proto zabezpečili své pozemky důmyslným systémem teras zpevněných „na sucho“ zděnými kamennými zídkami. Políčka na terasách se dala snadněji obdělávat.

Po změnách v padesátých letech 20. století se od obhospodařování zemědělských teras postupně upustilo. Část pozemků byla zalesněna, zbytek zpustl a zarostl náletovými dřevinami.

Lesní druhy rostlin

vstavač mužský

okrotice bílá

krušík modrofialový

vratička měsíční

vítod chocholatý

voskovka menší

Druhy luk a pastvin

Víte, že...

... pole a louky se šplhaly až téměř pod vrchol Bílé hory, kde je půda poněkud úrodnější díky snadněji zvětrávajícímu pískovcovému podkladu?

... rozmanitost rostlinných druhů je zde dána pestrostí krajiny? Najdeme zde teplomilné rostliny lesů, lesních lemů, luk i pastvin.

... larvy jasoně červenookého se živí rozhodníky, které jsou jejich hostitelskými rostlinami? Už tedy znáte odpověď na otázku našeho průvodce.

„Obnova Lašské naučné stezky Štramberk“ byla financována Městem Štramberkem v roce 2013.
Žřizovatel stezky: Město Štramberk
Zhotovitel informačních tabulí: ACTAea – společnost pro přírodu a krajinu (úprava textů a interpretace: Kateřina Kočí, grafika: sumec+trysková)
Spolupracovali: Městský úřad Štramberk – úsek životního prostředí, oddělení kultury, sportu a cestovního ruchu, komise životního prostředí MÚ Štramberk, Muzeum Zdeňka Buriana, Botanická zahrada Štramberk, Valašské království, Josef Adamec, Jiří Kacíř.
Autoři a zdroje fotografií: Jan Bartoš, Michal Horský, Martin Kočí, Dalibor Kvita, Radka Krysová, Petr Pavlík, Jaroslav Michna, Martin Pustelník (www.martinpustelnik.com), archiv Muzea Fojtství Kopřivnice, archiv Muzea Novojičínska.

Provozovatel stezky: Klub českých turistů

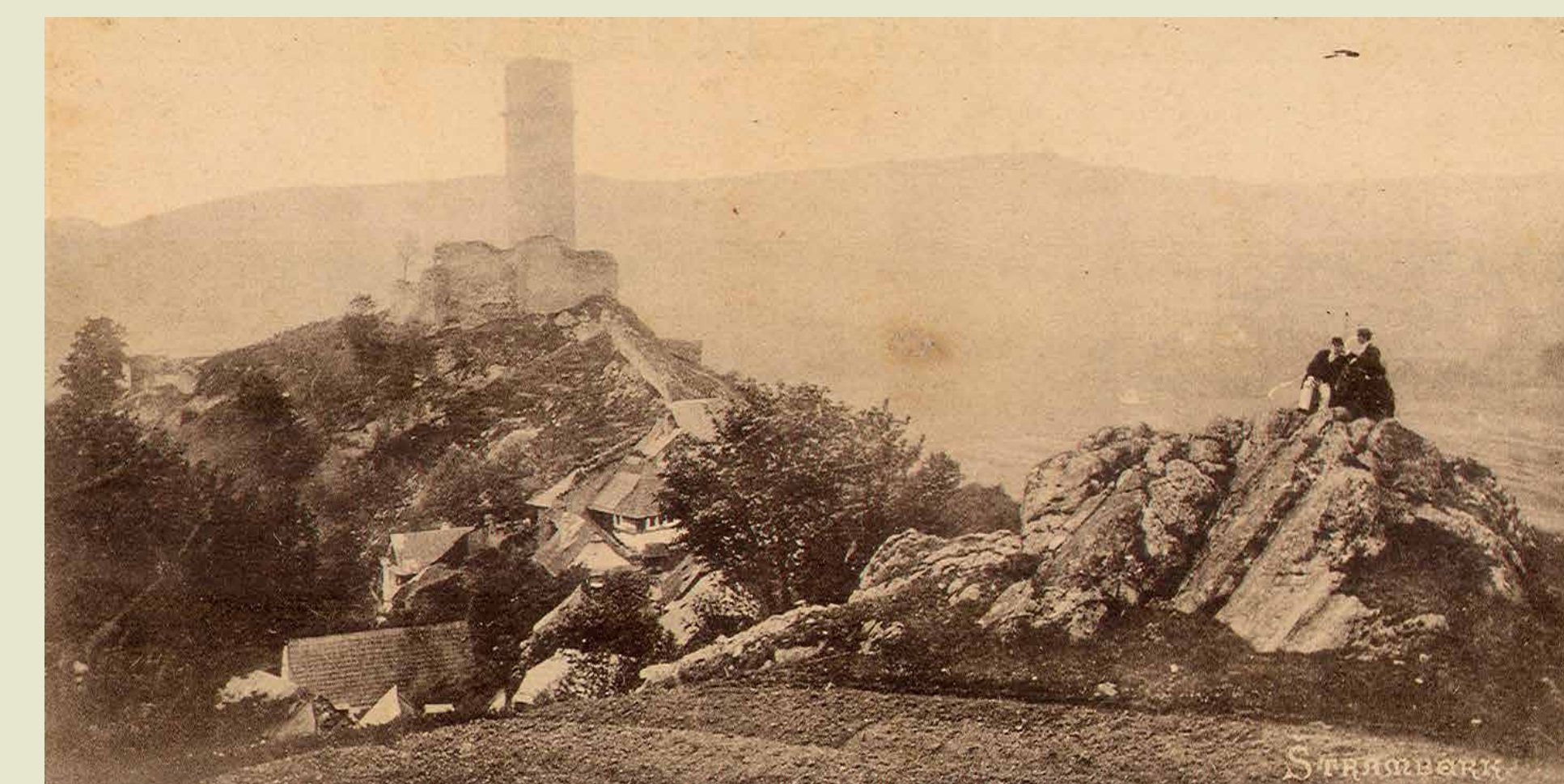
www.stramberk.cz
www.lasska-brana.cz/lns

Skála Rudý

Voda teče, ale teče taky písek? Dnes už je zde nehybný, ale kdysi dávno, když byla Země v pohybu, byl v pohybu i písek. Pak se smísil s kamínky a uložil... vzniklé šedohnědé vápnité slepencové pískovce až písčité slepence jsou odlišné od okolních vápenců. Tvoří skálu Rudý.

Tady nejsou bílé skály! Skály tady mají jinou barvu, ale také složení. To je zajímavé. Kde se tu vzaly? Jsou z nich nevšední pohledy na Štramberskou Trúbu!

Okolí skály bylo využíváno jako obecní pastvina. Na skalnatý hřbet navazoval systém terasových polí. Jednotlivé terasy jsou zpevněny až dva metry vysokými kamennými zdmi. Tyto pozůstatky terasových polí, mezí, bývalých pastvin a skalních výchozů jsou domovem vzácných druhů rostlin a živočichů.

V okolí rostou některé ohrožené rostliny, např. vstavač mužský, bradáček vejčitý, okrotice bílá. V zimním období se sem stahují různé druhy drobných pěvců jako například sýkora koňadra, babka a modřinka, mlynařík dlouhoocasý, červenka obecná a stehlík obecný. Někdy sem na zimu zalétají hejna brkoslava severního, který je domovem ve Skandinávii.

brkoslav severní

stehlík obecný

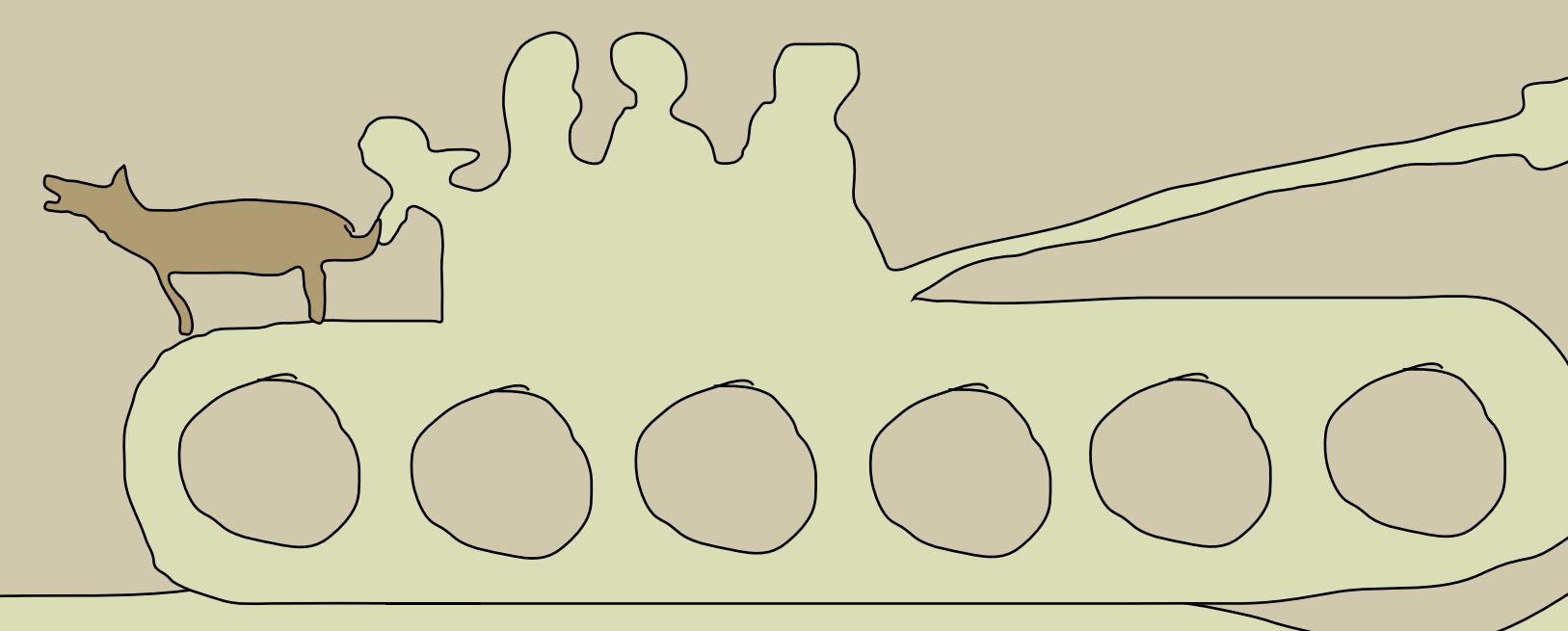

devaterník velkokvětý

bradáček vejčitý

Traduje se, že skála dostala název podle tanku ze seriálu Čtyři z tanku a pes, kde byl tank s názvem Rudý. Místní kluci místo tanku použili skálu a opatřili ji nápisem. Jaké bylo jejich překvapení, když zjistili, že se „Skála Rudý“ dostala do map.

Víte, že...

... odlišnou barevnost skály místní lidé, kteří ve svém okolí většinou viděli bělostné vápence, vystihli koncem 19. století lidovým názvem „Čertovo hovno“?

... na některých místech zde můžeme dokonce nalézt zkamenělé čeřiny bývalého mořského dna?

... i přes to, že skála Rudý je velice blízko k zastavěnému území města, nebyla nikdy využita k těžbě jako zdroj stavebního kamene?

„Obnova Lašské naučné stezky Štramberk“ byla financována Městem Štramberkem v roce 2013.
Zřizovatel stezky: Město Štramberk
Zhotovitel informačních tabulí: Actaea - společnost pro přírodu a krajinu (úprava textů a interpretace: Kateřina Kočí, grafika: sumect+ryšková)
Spolupracovali: Městský úřad Štramberk - úsek životního prostředí, oddělení kultury, sportu a cestovního ruchu, komise životního prostředí MÚ Štramberk, Muzeum Zdeňka Buriana, Botanická zahrada Štramberk, Valašské království, Josef Adamec, Jiří Kocián.
Autři a zdrojové fotografie: Jan Bartoš, Michal Horský, Martin Kočí, Dalibor Kvita, Radka Krysová, Petr Pavlík, Jaroslav Michna, Martin Pustelník (www.martinpustelnik.com), archiv Muzea Fojtství Kopřivnice, archiv Muzea Novojičínska, Bohemian Wax Wing. In: PEDERSON, Randen. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001. [cit. 2013-11-24]. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bohemian_Wax_Wing.jpg, European Goldfinch. In: TREPTE, Andreas. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001. [cit. 2013-11-24]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:European_Goldfinch.jpg

Provozovatel stezky: Klub českých turistů

www.stramberk.cz
www.lasska-brana.cz/las

Botanická zahrada

Když korálový útes přestal být útesem, stal se postupně kopcem z vápence. Lidé začali vápenec těžit a z kopce byl lom. Když dosloužil, zaváželi ho odpadky a pak škvárou – udělali si v něm hřiště. Taky ale věděli, že zde rostou vzácné rostliny a žijí vzácní živočichové. Pak přijely bagry a všechny odpadky odvezly. Vznikla botanická zahrada.

Botanická zahrada začala vznikat v roce 1996. Její rozloha je 9,3 ha. V zadní části dna lomu se nachází několik jezírek s hloubkou až 2,5 metru. V době sucha klesá hladina o 10–20 cm. Každé jezírko má svůj zdroj vody a je napájeno z průsaků ze stěn.

Zahrada je výjimečná výskytem suchomilných i mokřadních rostlin. Rostou zde druhy původní, typické pro region, i druhy, které jsou součástí expozice botanické zahrady.

Jason červenooký na květu hlaváče lesklého vápnomilného.

V Kamenárce je první známá, také nejsilnější a stále se vyskytující populace suchobělky bělavé (dříve suchomilka bělavá) v Česku.

Vzácné rostliny a živočichové

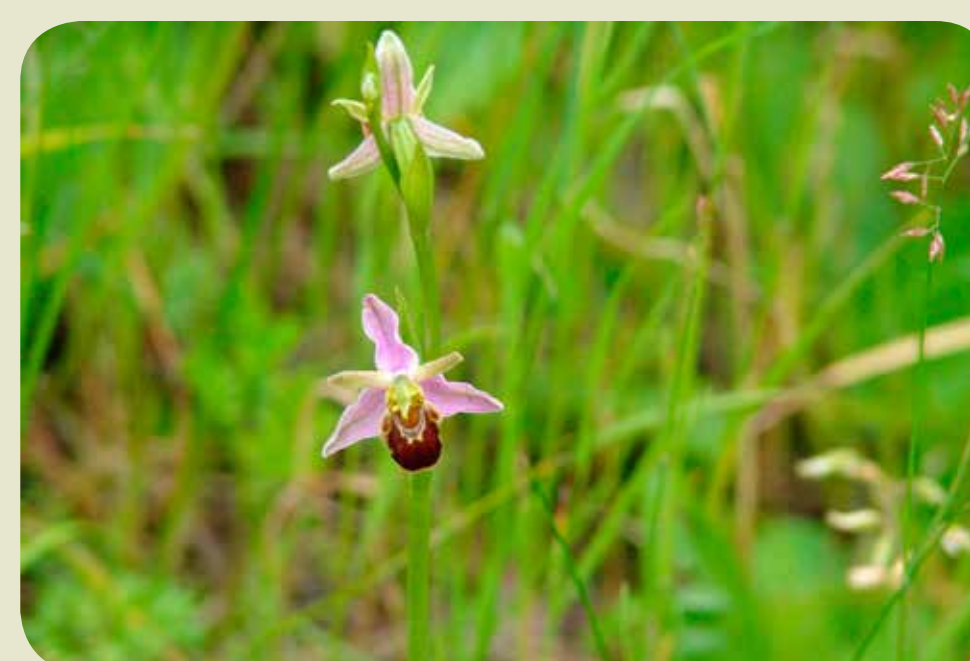
Ve Štramberku se vyskytují rostliny, které jsou velmi vzácné, v České republice rostou jen na několika málo lokalitách. Je to hlaváč lesklý vápnomilný, tořič včelonosný a mech vlahovka poříční.

Z živočichů je to měkkýš suchobělka bělavá, motýl jason červenooký a ještěrka zední.

Pouťová jeskyně

Byla znovuobjevena po odtěžení novodobých navážek slévarenských písků a škváry 1. 5. 1999 v době konání štramberské pouti. Dosažená hloubka je prozatím 58 metrů. Cílem průzkumných prací je dostat se do předpokládaného systému chodeb, které se podle geologického vrtu v těsné blízkosti jeskyně nacházejí v hloubce cca 80 metrů.

V lomu jsou těžbou odkryty blokové akumulace štramberských vápenců.

tořič včelonosný

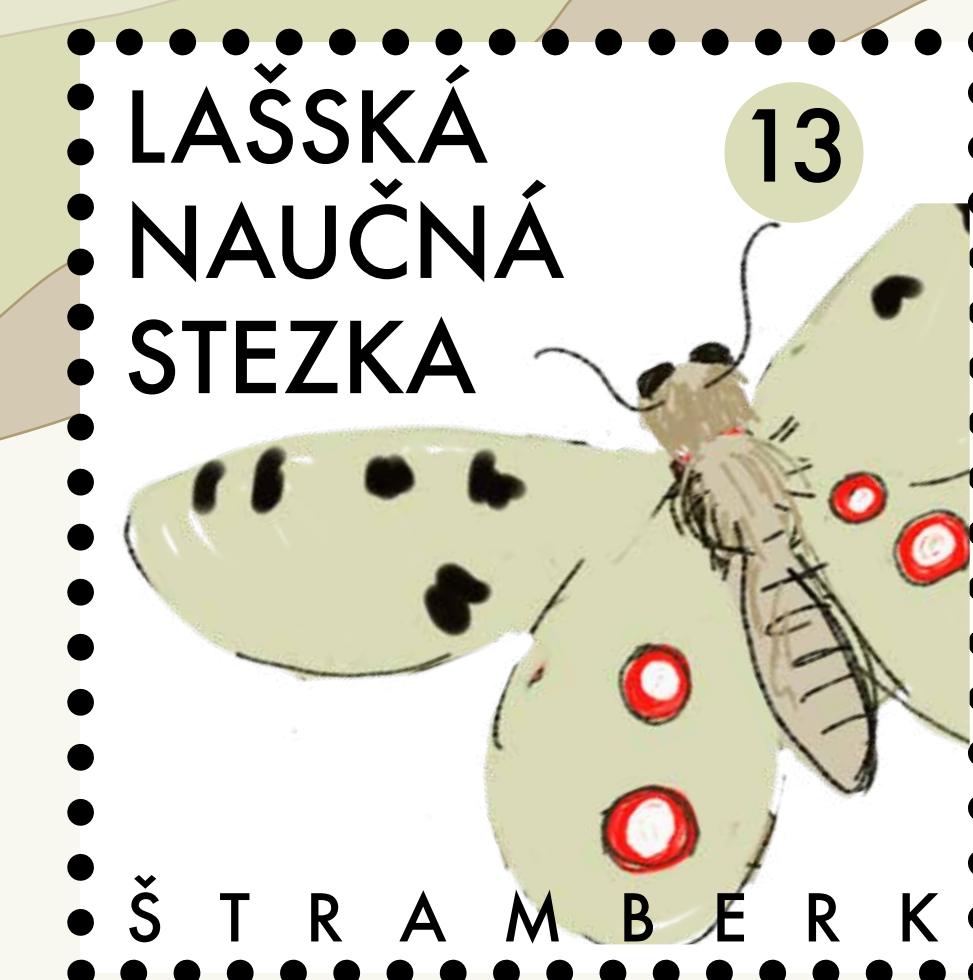

Rostliny botanické zahrady

V botanické zahradě se setkáme se suchomilnými rostlinami. Roste zde například česnek horský šerý, rozchodník ostrý, rozchodník bílý, lomikámen trojprstý, lomikámen vždyživý.

V jezírkách a okolí roste mokřadní vegetace s původními rostlinami, jako jsou třeba přesličky, židovíník německý, prstnatec pleťový, májový či Fuchsův, krušík široolistý, drobnolistý a bahenní. Jako expozice botanické zahrady slouží masožravá rostlina tučnice obecná, stulík malý, řezan pilolistý, rdest alpský a další.

Tady se tomu říkalo Dolní Kamenárka nebo taky Obecní lom. Vápenec se tu už dávno netěží. Teď je tu botanická zahrada, jejíž návštěvu byste si určitě neměli nechat ujít!

LAŠSKÁ
NAUČNÁ
STEZKA

13

Š T R A M B E R K

LAŠSKÁ
NAUČNÁ
STEZKA

11

K O P Ř I V N I C E

Zkameněliny

Kdo nazdobil kámen hvězdičkami? A tady? Není to nějaká ulita? V daleké minulosti bychom našli na korálovém útesu schránky živočichů, které se nám do dnešních dnů zachovaly v podobě zkamenělin – prvoci, živočišné houby, koráli, červi, členovci, měkkýši (plži, mži, belemniti, amoniti, loděnky), mechovky, ramenonožci, ježovky, lilijice, ... Právě zkamenělé lilijice vypadají jako hvězdičky.

lomikámen vždyživý

krušík bahenní

zkamenělina lilijice

Víte, že...

... v mokřadních biotopech můžeme vidět ropuchu obecnou, rosníčku zelenou, čolka obecného nebo čolka velkého?
... Pouťová jeskyně byla zřejmě objevena již okolo roku 1880, zasypána a zapomenuta?
... část lomových stěn o výšce 15–35 m slouží již od roku 1934 jako cvičné stěny pro horolezce?

„Obnova Lašské naučné stezky Štramberk“ byla financována Městem Štramberkem v roce 2013.
Zřizovatel stezky: Město Štramberk
Zhotovitel informačních tabulí: Actaea – společnost pro přírodu a krajinu (šprava textů a interpretace: Kateřina Koží, grafika: sumec+ryšková)
Spolupracovali: Městský úřad Štramberk – úsek životního prostředí, oddělení kultury, sportu a cestovního ruchu, komise životního prostředí MÚ Štramberk, Muzeum Zdeňka Buriana, Botanická zahrada Štramberk, Valašské království, Josef Adamec, Jiří Kocián.
Autoři a zdroje fotografií: Jan Bartoš, Michal Horský, Martin Koží, Dalibor Kvita, Radka Krysová, Petr Pavlík, Jaroslav Michna, Martin Pustelník (www.martinpustelnik.com), archiv Muzea Fojtství Kopřivnice, archiv Muzea Novojičína.

Provozovatel stezky: Klub českých turistů

www.stramberk.cz
www.laska-brana.cz/lns

